

A régi pesti omnibuszról

Nemrég egy kis barátunk kérdésére elmondottuk itt, hogy mi is volt hajdan — tíz-tizenöt év előtt! — a *konflis* és a *konfliskocsis*. Azt gondoltuk, hogy örökre elbúcsúztunk a régi idők járműveitől, de nagyon csalódtunk, mert amióta a konflisról szóló emlékezésünk megjelent, aktuális lett egy még régebb, még rozogább jármű: az *omnibusz*.

Azt mondják a Fővárosi Autobusz igazgató urai, hogy a külvárosokban nem fizeti ki magát az autobuszjárat, hát visszaállítják helyébe az omnibuszt, amelyet a mai budapesti gyerek valószínűleg már csak hallomásból ismer.

Omnibus: latin szó, azt jelenti: *mindenkinek*, — amikor megszületett, a társas közlekedést, a haladást, a demokráciát szolgálta, mert olcsó pénzért mindenki használhatta, és még a régi nóta is megénekelte:

*Vágtat az omnibusz,
Azaz lassan halad,
A városligeti
Gesztenyefák alatt...*

Lauka Gusztáv írta ezt a verset az 1866-as években.

Akkor még nagyszerű új intézmény volt a lóvasút, a síneket akkortájt rakták le Pest belső útjain, az Üllői úton, a Károly körúton, a Kerepesi úton, a Váci körúton, *de Budára a Lánchídon át és a Városligetbe a Sugárúton végig* (ebből lett a mai *Andrássy út*) *omnibusz járt*.

Nem azok a modern, könnyű, sárga omnibuszok, amelyek néhány év előtt kerültek nyugalomba, hogy most újra feltámadjanak, hanem óriási, nehéz, vastagkerekeű zöld alkotmányok. Két sovány ló volt eléjük fogva, a Marokkói uccánál (ma Gróf Tisza István ucca) és a Városligetben, a mai ezredéves emlékmű táján volt a végállomás, ahol párosával várták az omnibuszlovak és kocsisok a váltást.

A budai omnibusz elé a Lánchídnál még egy harmadik lovat is fogtak, hogy az otromba járművet keresztülvigye a Lánchídon és az Alagúton. Az omnibusz két krajcárral olcsóbb volt, mint a lóvasút és egy négykrajcárosért, ezért a nagy darab vörösrézpénzért már jókora utat lehetett megtenni. Külön érdekessége volt a régi Pestnek az emeletes omnibusz, amelynek tetején szívesen üldögéltek nyári estéken a Városligetbe — akkor Városerdő — kirándulók, akik a Drótszigetre igyekeztek, hogy ott a Gruber-kioszkban Banda Marci muzsikáját hallgassák.

Az uccákat, már mint a főútvonalakat, fényes gáz világította, míg a mellékutakban, így a Városligeti Fásorban is, petróleumláng égett. Alacsony, kis oszlopokon petróleumlámpás pislogott, mindennap megtöltötték és addig égett, amíg ki nem fogyott belőle a petróleum.

De jött a villany, a villanyvasút, — az első földfeletti járat a Király ucca és Nyugati pályaudvar között — mindkevesebb lett a lóvasút, az omnibusz, elpusztult a petróleumlámpa, gáz is alig maradt hírmondónak, de ime most, csodák csodája!, feltámadt az omnibusz, és talán jó *Lauka Gusztáv* bátyánk verse is újra aktuális lesz.

Budapesten, 1931-ben, amikor már állandó Zeppelin-járat van Németország és Brazília között és a levegő óriása három nap alatt teszi meg a sokezerkilométeres utat.